

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 17C/155/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211220245
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Pacherová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2012:1211220245.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd V. II v V. v právnej veci navrhovateľov: 1. U.. P. L., nar. XX.XX.J. v V., 2. U.. Y. L., nar. XX.XX.J. v Z., adresa na doručovanie L.. B. B., G. 7, V., obaja navrhovatelia zastúpený advokátom L.. L. B., G. 7, V., proti odporcovi: P. M., nar. XX.XX.J., t.č., J. na výkon trestu odňatia slobody a J. na výkon väzby, U. nám. č. 1, C., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne XX XXX,XX € ako aj náhradu trov konania XXX,XX € na účet advokáta L.. L. B. č. ú. J./J. a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovatelia sa návrhom podaným na tunajší súd domáhali, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy XX XXX,XX € s príslušenstvom z titulu ochrany osobnosti. Vo svojom návrhu uviedli, že dňa XX.XX.XXXX okolo XX.XX hodine odporca záľudným spôsobom vylákal z priestoru reštaurácie zariadenia N. bar na U. H. v V. tam nachádzajúceho sa U. O., ktorého aj spolu s komplicom P. G. vyzvali aby vyšiel von a keď tento vyšiel z uvedeného objektu reštaurácie N. bar, pred vchodom tohto brutálne napadli a vyhrážali sa mu použitím pištole zn. I. vz. XX, ktorú zbraň mal v nelegálnej držbe odporca a touto ho niekoľkokrát udreli do hlavy asi okolo XX.XX hod. V blízkosti miesta fyzického napadnutia U. O. pred objektom N. baru náhodne prechádzal nebohý P. L., vracajúci sa zo svojej narodeninovej oslavy, ktorý spozoroval bitie U. O.. P. si svoju občiansku povinnosť požiadal nebohý P. L. útočníkov P. G. a odporcu P. M. aby ho prestali biť, na čo títo zareagovali tak, že zaútočili päšťami na nebohého, a to hlavne do oblasti tváre a spôsobili mu tržno-zhmoždené zranenia, následkom ktorého útoku nebohý P. L. padol na zem. V takejto jeho bezbrannej situácii na neho zaútočil odporca P. M., ktorý mu priložil k

- X -

XXC/XXX/XXXX

pravej spänkovej časti hlavy pištoľ zn. N., vz. XX a jedným úmyselným a cieleným výstrelom do spänkovej časti hlavy mu spôsobil strelné pomliaždenie mozgu s priestrelom hlavy, ktorým zraneniam nebohý P. L. na mieste podľahol a smrti nebolo možné zabrániť ani poskytnutím okamžitej odbornej pomoci. E. M. súdu v V. sp. zn. IT X/XX zo dňa XX.XX.XXXX v spojení s rozsudkom O. súdu F. republiky sp. zn. XTo XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, právoplatného a vykonateľného dňa XX.X.XXXX, bol odporca uznaný za vinného o.i. zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 ods.1, ods.X Tr. zák., za čo bol podľa § X19 ods.2 Tr. zák. s použitím § 35 ods.1, § 29 Tr. por. odsúdený k úhrnnému výnimočnému trestu odňatia slobody vo výmere XX (devätnásť) rokov.

Je nespochybniteľné, že navrhovatelia ako rodičia utrpeli v dôsledku protiprávneho konania odporcu, v dôsledku ktorého došlo k úmrtiu ich dieťaťa, jednak nesmiernu psychickú, morálnu a citovú ujmu ale tiež stratu akejkoľvek materiálnej opory zo strany syna v starobe a chorobe, kedy je súčinnosť dieťaťa nevyhnutne potrebná a tiež v prípade nevyhnutnej potreby rodičov v zmysle § 66 a XX Zákona o rodine povinná. U. nebohého, U. Y. L., bola v dôsledku smrti svojho syna v liečbe psychiatra. D. nebohého od úmrtia svojho syna má taktiež psychické problémy, má poruchy spánku a iné ťažkosti ako následok tejto veľkej psychickej traumy. O. rodičia nebohého znášali ukrutný bôľ, smútok až bezvýchodiskový stav. F. a prázdnota v ich dušiach samozrejme zotráva dodnes, aj po desiatich rokoch po tom, čo museli pochovať svojho jediného syna. Po rokoch, keď žiaľ a psychická trauma stratila na intenzite, dochádzalo pomaly u oboch navrhovateľov k vytesňovaniu fyzicky chýbajúceho syna z reálneho života. P. si museli začať navykať aj na práce, ktoré robil ich syn. Od nákupov až po veľmi intenzívnu a citelnú pomoc v domácnosti. Z. stav beznádeje a absolútnej bezmocnosti pomohol utlmiť intenzívny vzťah dcéry a postupom času aj narodenie vnúčat. P. konaním odporcu došlo k nenávratnej deštrukcii rodinných vzťahov navrhovateľov, ktorí s nebohým viedli usporiadaný rodinný život, mali príkladné citové väzby a smrťou ich jediného syna stratili možnosť prežívať s touto osobou lásku, radosť, ktorú do jeho smrti prežívali.

Odporca P. M. s ohľadom na uvedené skutočnosti neoprávnene zasiahol do práva na ochranu osobnosti neb. P. L., zomr. XX.XX.J., najmä jeho práva na ochranu života a zdravia, ktoré mu priznáva ustanovenie § 11 D. zákonníka. Po smrti nebohého patrí v súlade s ustanovením § 15 D. zákonníka uplatňovať právo na ochranu osobnosti jeho rodičom. E. však patrí navrhovateľom voči odporcovi aj právo na nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peniazoch aj z titulu odporcovho zásahu do ich vlastného práva na ochranu súkromia a rodinného života po úmrtí ich milovaného dieťaťa. F. úmrtie zmenilo ich súkromie, narušilo už vybudovanú stabilitu domova. O. jeho život nemôže byť vrátený, navrhovatelia považujú za primerané žiadať od odporcu náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá by mala aspoň z časti kompenzovať stratu osobnej istoty a starostlivosti, ktorú im ich syn poskytoval a v budúcnosti, v prípade ich staroby a choroby, mal poskytovať. Z. zásah nemožno zvrátiť, ani celkom odstrániť, avšak sú v takomto prípade splnené predpoklady pre splnenie náhrady nemajetkovej ujmy, pričom najmä z výpovede navrhovateľov vyplynú závažnosť následkov na ich strane. O. na ochranu osobnosti uplatnený navrhovateľmi podľa § 11 D. zák. je v tejto konkrétnej veci odôvodnený protiprávnym konaním odporcu - právoplatne odsúdeného vraha P. M., ktorý trestným činom spôsobil nebohému P. L. smrť.

- X -

XXC/XXX/XXXX-XX-

H. výška nemajetkovej ujmy pozostáva tak z ujmy spôsobenej neb. P. L. v dôsledku jeho úmrtia a u každého z navrhovateľov aj z ujmy práva na ochranu súkromia a rodinného života pri úmrtí blízkeho rodinného príslušníka. U každého z navrhovateľov by táto ujma mala predstavovať sumu XX.XXX,XX W. (XXX.XXX,- Sk), pričom táto výška je rozdelená na dve osobnostné práva spočívajúce v sume X x po X.XXX,XX W. (XXX.XXX,- Sk). Navrhovatelia sa domnievajú, že uvedená výška nemajetkovej ujmy je vzhľadom na závažný zásah do ich osobnostného práva primeraná.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom rozsudku M. súdu v V. sp. zn. X T X/XX, rozsudku O. súdu SR sp. zn. X Z obsahom rodného listu neb. P. L., ako aj ďalším obsahom spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav:

Odporca bol rozsudkom M. súdu v V. sp. zn. X T X/XX v spojení s rozsudkom O. súdu SR sp. zn. X Z právoplatne odsúdený k úhrnnému výnimočnému trestu odňatia slobody vo výmere XX rokov pre spáchanie, okrem iných, aj trestného činu vraždy podľa § X19 ods. 1, 2 písm. j) Z. zákona, ku ktorému došlo nasledovne:

P. M. dňa XX. novembra XXXX asi okolo XX.XX hod. fyzicky napadol poškodeného U. O. pred objektom N. baru na U. H. v V.. V tom čase náhodne prechádzal okolo poškodený P. L., ktorý pozoroval bitie poškodeného U. O. a plniac si občiansku povinnosť, požiadal obžalovaných P. G. a P. M., aby prestali biť poškodeného U. O.U., na čo obžalovaný P. M. a obžalovaný P. G. reagovali tým spôsobom, že zaútočili pästami proti poškodenému P. L. a to hlavne do oblasti tváre a spôsobili mu tržno-zhmoždené zranenia, následkom ktorého útoku poškodený P. L. padol na zem a v takejto jeho bezbrannej situácii proti nemu zaútočil obžalovaný P. M., ktorý mu priložil k pravej spánkovej časti hlavy pištoľ zn. I., vz. XX a jedným výstrelom do spánkovej časti hlavy mu spôsobil strelné pomliaždenie mozgu s priestrelom hlavy, ktorým zraneniam poškodený P. L. na mieste podľahol a smrti nebolo možné zabrániť ani poskytnutím okamžitej odbornej pomoci. O. po zavraždení P. L. v úmysle zbaviť sa jeho tela zmocnili sa zaparkovaného motorového vozidla, otvorili batožinový priestor do ktorého vložili telo P. L. a napriek razantným protestom majiteľa vozidla, s vozidlom odišli smerom na X. ulicu, kde boli následne spozorovaní hliadkou P.. Na výzvu hliadky nereagovali, až následne po prenasledovaní boli zadržaní.

Navrhovatelia ako rodičia nebohého P. L., sa vo svojej výpovedi pred súdom pridržiavali písomne podaného návrhu, uviedli, že v dôsledku straty svojho syna utrpeli jednak nesmiernu psychickú, morálnu a citovú ujmu. F. bol v poslednom ročníku vysokoškolského štúdia na W. univerzite v V., žil s rodičmi v spoločnej domácnosti. Po spáchaní skutku mali obaja rodičia psychické ťažkosti, navrhovateľka v 2. rade bola v liečení psychiatra, navrhovateľovi v 1. rade sa z dôvodu úzkosti, stresu a žiaľu spustili kardiovaskulárne problémy spojené so srdcovou aritmiou. Y. sa nevedia so stratou syna vyrovnáť.

Odporcu súd vypočul cestou dožiadaného súdu - Okresného súdu v Z. v zmysle § 39 ods. X O. s. p. Vo svojej výpovedi odporca uviedol, že s návrhom v celom

- X -

XXC/XXX/XXXX

rozsahu nesúhlasí, z dôvodu jeho nepriaznivej finančnej situácie. P. na to, že je nemajetný, nevlastní žiaden hnutel'ny ani nehnuteľný majetok, nachádza sa vo výkone trestu do roku XXXX, preto by uplatnenú sumu nemal navrhovateľom z čoho zaplatiť. P. ľútosť nad skutkom, ktorý spáchal, je si vedomý toho, akú bolesť navrhovateľom spôsobil, preto by im rád by vyplatil sumu, ktorej sa domáhajú, avšak nemá z čoho.

Podľa § 11 D. zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

T. klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 D. zákonníka bola prispôsobená G. základných práv a slobôd zákonom č. XXX/XXXX Zb. účinným od 1. L. XXXX, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. J. tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj. O. života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. L. z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie.

D. práva na súkromie je nutné určovať so zreteľom na ústavné predpisy a ustanovenia medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách uvedených v článku XXXc ods. X J. F. republiky, v ktorých má pozitívna zákonná úprava práva občana na súkromie svoj prirodzeno-právny zdroj.

Podľa § 15 D. zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať práva na ochranu osobnosti manželovi a deťom a ak ich niet, jej rodičom.

Z ustanovenia § X3 ods. 1 D. zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § X3 ods. X D. zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

H. § 13 D. zákonníka, upravujúce právne prostriedky ochrany osobnosti, bolo do D. zákonníka zavedené novelou vykonanou zákonom č. XX/XXXX s účinnosťou od XX. marca XXXX. Y. po prijatí zákona č. XX/XXXX Zb. síce figurovala ochrana osobnosti a súd mohol priznať dotknutej osobe aj primerané zadostučinenie, ale len vo forme zadostučinenia morálneho.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovatelia si v konaní uplatňujú dva samostatné nároky. P. je ochrana osobnosti podľa § 15 D. zákonníka (tzv. postmortálna ochrana) a druhým je ochrana osobnosti podľa § 11 D. zákonníka.

- X -

XXC/XXX/XXXX-XX-

P. znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. P. voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe "a priori", (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením, výlučne oprávnenie nakladať počas celého života, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nedeliteľné (netvorí predmet dedičstva), sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. X. subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. P. na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie "fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti"), v dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiac sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. R. základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy.

Podľa ustanovenia článku X odseku I Y. o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. XXX/XXXX Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie. Z ustanovenia článku XX U. paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. XXX/XXXX Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

P. na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obdobia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povestí človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku XX J. F. republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku XX ods. X - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. X - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným

zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku čl. XX garantujúcom nedotknuteľnosť obydlia; v článku XX zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov.

W. súd pre ľudské práva v rozsudku zo XX. Y. XXXX vo veci O. proti O. uviedol, že "...nepovažuje za možné alebo potrebné pokúsiť sa o vyčerpávajúcu definíciu pojmu súkromný život". U. by však byť príliš reštriktívne limitovať tento pojem "výsostným okruhom", v ktorom môže jednotlivec žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne, a úplne z tohto okruhu vylúčiť vonkajší svet neobsiahnutý v tomto okruhu. E. súkromného života musí tiež obsahovať do určitej miery právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. W. súd pre ľudské práva v rozsudku z XX. L. XXXX vo veci V. proti B. konštatoval : "Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že

- X -

XXC/XXX/XXXX

dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa "rodinnému životu", dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú." P. rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Z. protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.

D., ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne - uvedené v ustanovení § 13 D. zákonníka. P. do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. M. z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. K. do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení D. zákonníka o ochrane osobnosti. E. tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet o rodičov.

L. prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. K. výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktorá nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. F. povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. X priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.

P. ide o nároky podľa § 11 D. zákonníka a nemajetkovú ujmu, ktorej sa navrhovatelia domáhajú svojim návrhom, táto vyjadruje najmä náhradu za utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu, smútku, straty zo spoločenstva s milovanou osobou. V danom

- X -

XXC/XXX/XXXX-XX-

prípade došlo k zásahu absolútnemu s následkom smrti, kedy prirodzené morálne zadost'učinenie sa nejaví ako postačujúce.

K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže dôjsť vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu jednotu rôznym spôsobom. P. vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú:

- protiprávnosť zásahu,
- vznik ujmy,
- príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

Podľa § 1X ods. 3 D. zákonníka výšku náhrady podľa ods. X určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súd v konaní teda skúmal, či boli splnené základne predpoklady zodpovednosti odporcu za zásah do súkromia navrhovateľov.

P. podmienkou je protiprávnosť zásahu. O. zásahom je iba také konanie, ktoré je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu, stanovených právnym poriadkom. O neoprávnený zásah do práva na ochranu súkromia fyzickej osoby nepôjde tam, kde je zásah dovolený zákonom. O. zásahom v danom prípade bol násilný trestný čin vraždy podľa § 219 ods. X,X písm. j/ Z. poriadku, za ktorý bol odporca právoplatne odsúdený.

Y. podmienkou je danosť príčinnej súvislosti medzi zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy na súkromí fyzickej osoby. Je nesporné, že v dôsledku spáchania trestného činu odporcom došlo k úmrtiu syna navrhovateľov a tým k zásahu do ich súkromného života, čím sa znemožnilo rodičom rozvíjať vzťahy so svojim synom a viesť s ním riadny rodinný život.

Z. podmienkou je, že zásah do práva na súkromie je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení práva na ochranu súkromia fyzickej osoby. Je zrejmé, že iba protiprávne narušenie rodinných vzťahov zo strany inej osoby môže predstavovať zásah do práva na súkromie a rodinný život pozostalej fyzickej osoby (v opačnom prípade totiž nemôže dôjsť k porušeniu práva na ochranu osobnosti). U. rodičmi a ich synom existovali prirodzene silné sociálne, morálne, citové putá, vytvorené v rámci ich rodinného života. D. dňa jeho smrti sú ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s najbližším rodinným príslušníkom, došlo k deštrukcii vzťahu, ktorý tvoril základ a rámec ich rodinného života. H. na súkromí navrhovateľov ako pozostalých posúdil súd s ohľadom na existenciu a kvalitu väzby so synom, ktorá bola zásahom porušená a ktorá je chránená ustanoveniami o práve na ochranu súkromia. Vzhľadom na to, že išlo o vzťah rodičovský, je zrejmé že došlo na strane navrhovateľov najmä k ujme v oblasti citovej a sociálnej a tým došlo objektívne k priamemu narušeniu súkromia pozostalých navrhovateľov.

S poukazom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia, súd vzhliadol návrh navrhovateľov za dôvodný. K., ku ktorému na strane navrhovateľov došlo je tak

- X -

XXC/XXX/XXXX

vážny a nenapraviteľný, že morálne zadostučinenie súd posúdil ako nedostatočné a priznanie nemajetkovej ujmy za dôvodné.

P. výšky nemajetkovej ujmy je na voľnej úvahe súdu. P. sa na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 1X ods. 3 D. zákonníka). K. vzniknutej ujmy súd posúdil s ohľadom na jej intenzitu a rozsah, keď došlo k ujme absolútnej, rozsiahlej a v zásade ničím nereparovateľnej. F. intenzita ujmy je nepopísateľná, keďže išlo o vzťah rodičov k dieťaťu, ktorý vzťah sa dá v rámci rodinných vzťahov považovať za najintenzívnejší. Súd osobitne prihliadol na obzvlášť zavrhnúťhodnú pohnútku a konanie odporcu, ktorý preukázal absolútnu neúctu k životu inému. P. odsúdený vrah konal chladnokrvne, bez emócií a cynicky. X. nemajetkovej ujmy v sume X XXX,XX € na každého navrhovateľa súd považoval za primeranú všetkým okolnostiam, tak ako boli konštatované vyššie, preto požadovanú sumu navrhovateľom priznal.

D. ochrana osobnosti fyzickej osoby je možná aj po jej smrti, tak ako sa jej domáhali navrhovatelia a to podľa § 15 D. zákonníka. V prípade, ak je už fyzická osoba mŕtva, právo na ochranu jej osobnosti môžu uplatniť osoby taxatívne uvedené v § 15 D. zákonníka. D. *expresis verbis* vymenované v citovanom zákonom ustanovení právo na ochranu osobnosti mŕtvej fyzickej osoby nededia a ani na tieto osoby inak neprechádza. Je to originárne právo zomrelej fyzickej osoby, ktoré vzniká priamo *ex lege*, avšak čo do obsahu, rozsahu a funkcie sa nezhoduje so všeobecným osobnostným právom mŕtvej fyzickej osoby. Pre vznik tohto subjektívneho práva nie je rozhodné, či sa stal neoprávnený zásah do osobnosti zomrelej fyzickej osoby ešte za jej života alebo až po smrti. P. tohto zvláštneho osobnostného práva je napriek smrti fyzickej osoby aj naďalej pretrvávajúca pamiatka zomrelého, spomienka naňho, jeho význam pre spoločnosť tzv. postmortálne záujmy fyzickej osoby. Z. hodnoty totiž nestrácajú svoj význam pre najbližšie osoby v zmysle § 15 OZ treba zdôrazniť, že toto zvláštne osobnostné právo osôb podľa tohto ustanovenia nie je ani čo do obsahu a rozsahu, ani čo do funkcie zhodné s osobnostným právom poškodenej zomrelej fyzickej osoby. F. majú to, že o osoby uvedené v tomto ustanovení môžu na občianskoprávnu ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby používať niektoré právne prostriedky, ktoré pripúšťa § 13 D. zákonníka. K. odporcu do telesnej integrity P. L. tak, že sa mu týmto zásahom odňal život, je porušením jeho osobnostných práv, konkrétne práva na život. D. uvedené v § 15 D. zákonníka sa preto na základe ich originárneho práva môžu domáhať ochrany osobnosti takto poškodenej fyzickej osoby. F. prax sa rozchádza v názore, či osoby uvedené v § 15 D. zákonníka sa môžu domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tomto smere sa prvostupňový súd stotožňuje s názorom, ktorý bol konštatovaný v rozsudku u NS SR č. XCdo XX/XX, v ktorom sa konštatovalo: "ustanovenie § 15 OZ zabezpečuje so zreteľom na požiadavku zachovania piety a pamiatky ochranu fyzickej osoby aj vtedy, ak už nie je nažive, a preto sa nemôže sama brániť. Z toho dôvodu priznáva Občiansky zákonník určitým taxatívne určeným osobám - manželovi, deťom, a ak ich niet, ich rodičom - zvláštne pôvodné (originálne) osobnostné právo na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby (ide o tzv. posmrtnú - postmortálnu ochranu). D. tohto práva je zhodný s obsahom práva, ktoré patrilo zomrelému občanovi; preto osoby uvedené v § 15 OZ môžu na ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby použiť všetky právne prostriedky, ktoré vymedzuje § 13 OZ, teda aj žalobu na zadostučinenie v peniazoch (tzv. peňažnú satisfakciu). D. totiž nemožno vyvodiť zo žiadneho z ustanovení § 11 - XX OZ. U. priznania náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch aj pozostalým, možno vyvodiť aj zo všeobecnej

- X -

XXC/XXX/XXXX-XX-

zásady platnej v demokratických právnych štátoch (ku ktorým by sme sa mali približovať), v zmysle ktorej "je nemravné akúkoľvek ujmu neodškodniť".

E. aj v tejto časti, poukazujúc na skôr uvedené zdôvodnenie, považoval súd návrh navrhovateľov za dôvodný a vzhľadom na okolnosti, za akých k zásahu došlo považoval súd zadostučinenie formou peňažného plnenia vo výške X XXX,XX € v prospech navrhovateľa v 1. rade a vo výške X XXX,XX € v prospech navrhovateľky v 2. rade za primerané.

Odporcovu obranu, ktorá spočívala v poukazaní na svoje majetkové pomery, súd posúdil ako irelevantnú.

O trovách konania rozhodol súd podľa § X42 ods.1 O. s. p. a priznal navrhovateľom ako úspešným účastníkom právo na náhradu trov konania proti odporcovi, ktorý v konaní úspech nemal.

Trovy konania navrhovateľov pozostávajú z trov právneho zastúpenia advokátom za úkony právnej pomoci:

1. príprava a prevzatie právneho zastúpenia,

X. písomné podanie návrhu na súd,

3. účasť na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX,

4. účasť na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX.

L. úkon právnej pomoci á XX,XX € znížená o XX % pri zastupovaní dvoch osôb, réžijný paušál X x á X,XX €, X x á X,XX €. F. XXX,XX € x X zastupované osoby = XXX,XX € + XX % Y., spolu XXX,XX €.

Navrhovatelia boli od súdneho poplatku oslobodení podľa § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. XX/XXXX Z.z. v znení neskorších zmien. Navrhovatelia boli v konaní úspešní preto mal povinnosť zaplatiť poplatok odporca. Odporca bol uznesením zo dňa 15.06.X012 od súdnych poplatkov oslobodený, preto súdny poplatok znáša štát (§2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Z.z. v znení neskorších zmien).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené

(§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 205a ods. 1 O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

a/ sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) lebo obsadenia súdu,

b/ má byť nim preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 205a ods. 2 O. s. p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa odseku 120 ods. 2 O. s. p.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.